

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
 ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ Ε.Π. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ
 Ταχ. Δ/ση: Δ. Μποφώρ 7 Ηράκλειο, 71202
 Πληροφορίες: ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΠΑΛΑΝΤΙΝΑΚΗΣ
 Τηλ.: 2813404501, 2813404500
 Fax: 2810335040
 Email: ioanmpal@mou.gr

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Ηράκλειο, 26/9/2019

Α.Π.: 4501

Κωδικός Πρόσκλησης: ΕΚΤ-24

Α/Α ΟΠΣ: 3365

Έκδοση: 3/0

Προς:

Πίνακας Αποδεκτών

2^η ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

(Ως προς την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προτάσεων – Νέα ημερομηνία 28-2-2020)

ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

ΣΤΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «Κρήτη»

ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ:

5 «Πρώθηση της Κοινωνικής Ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας στην Κρήτη»

**Ο ΟΠΟΙΟΣ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΕΙΤΑΙ ΑΠΟ
 ΤΟ**

Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)

ΜΕ ΤΙΤΛΟ «Δράση 9.ιv.5: Δράσεις για την αντιμετώπιση των εξαρτήσεων στην Περιφέρεια Κρήτης»

Ο ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Το άρθρο 90 του «Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και Κυβερνητικά Όργανα» που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ. 63/2005, (ΦΕΚ 98/Α/22-4-2005).
2. Τον Κανονισμό (ΕΕ) με αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013 «περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006», όπως ισχύει.
3. Τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1304/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013, «για

- το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1081/2006 του Συμβουλίου», όπως ισχύει.
4. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 480/2014 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της 3 Μαρτίου 2014 για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και συγκεκριμένα το Άρθρο 27 και το Παράρτημα IV.
  5. Το Ν. 4314/2014 «Α) Για τη διαχείριση, τον έλεγχο και την εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2014-2020, Β) Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2012/17 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουνίου 2012 (ΕΕ L 156/16.6.2012) στο ελληνικό δίκαιο, τροποποίηση του ν. 3419/2005 (Α 297) και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 265/Α/23.12.2014) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει
  6. Την Υπουργική Απόφαση με αριθ. 32668/ΕΥΘΥ 326/23-3-2015 (ΦΕΚ 716/Β/24-4-2015) με την οποία συστάθηκε/αναδιαρθρώθηκε η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π. Περιφέρειας Κρήτης (ΦΕΚ 716/Β/24-4-2015).
  7. Το με αρ. απόφασης C(2014) 3542 final/23-5-2014 εγκεκριμένο από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή «Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης (Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης) 2014-2020».
  8. Την Εκτελεστική Απόφαση της Επιτροπής των ΕΚ με αριθμό C(2014) 10175 final/18-12-2014 που αφορά την έγκριση του Ε.Π. «ΚΡΗΤΗ» 2014-2020 (κωδ. 2014GR16M2OP011) όπως τροποποιήθηκε με την C(2017) 8499 final/6-12-2017
  9. Τη με αρ. πρωτ. 137675/ΕΥΘΥ1016/18-12-2018 Υπουργική Απόφαση με θέμα «Αντικατάσταση της υπ' αριθ. 110427/ΕΥΘΥ/1020/20.10.2016 (ΦΕΚ Β' 3521) υπουργικής απόφασης με τίτλο «Τροποποίηση και αντικατάσταση της υπ' αριθ. 81986/ΕΥΘΥ712/31.07.2015 (ΦΕΚ Β' 1822) υπουργικής απόφασης "Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014 – 2020 - Έλεγχοι νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΕΣΠΑ 2014-2020 από Αρχές Διαχείρισης και Ενδιάμεσους Φορείς – Διαδικασία ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης πράξεων"»» (ΦΕΚ 5968/Β/31-12-2018)».
  10. Το με αρ. πρωτ. 120780/ΕΥΘΥ 1150/25-11-2015 έγγραφο της ΕΑΣ/ΕΥΘΥ Περιγραφή του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου για τα ΕΠ του ΕΣΠΑ 2014-2020 που χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ και το ΤΣ στο πλαίσιο του Στόχου: Επενδύσεις στην Ανάπτυξη και την Απασχόληση» όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
  11. Την υπ' αριθμ. 134453/23.12.15 (ΦΕΚ Β' 2857) Κοινή Υπουργική Απόφαση με τίτλο «Ρυθμίσεις για τις πληρωμές των δαπανών του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων – ΠΔΕ (Τροποποίηση και αντικατάσταση της ΚΥΑ 46274.26.09.2014 – ΦΕΚ 2573Β')» (ΑΔΑ: ΒΖΚ54653Ο7-ΥΔ6).
  12. Την Κοινή Υπουργική Απόφαση με αριθ. 126829/ΕΥΘΥ 1217/21-12-2015 ΚΥΑ (ΦΕΚ 2784/Β') και θέμα: «Σύστημα δημοσιονομικών διορθώσεων και διαδικασίες ανάκτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών από πόρους του κρατικού προϋπολογισμού για την υλοποίηση προγραμμάτων συγχρηματοδοτούμενων στο πλαίσιο του του ΕΣΠΑ 2014-2020, σύμφωνα με το αρ. 22 του Ν. 4314/2014.
  13. Το Ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης» (ΦΕΚ 87/Α/7-7-2010).
  14. Την με αριθμ. 54/2014 Απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Ηρακλείου, που αφορά στην ανακήρυξη των συνδυασμών για την ανάδειξη των Περιφερειακών Αρχών Περιφέρειας Κρήτης στις εκλογές της 18ης Μαΐου 2014.
  15. Την Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C262/01),
  16. Την Απόφαση της Επιτροπής, της 20^{ης} Δεκεμβρίου 2011, για την εφαρμογή του άρθρου 106 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις κρατικές ενισχύσεις υπό μορφή αντιστάθμισης για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας που χορηγούνται σε ορισμένες επιχειρήσεις επιφορτισμένες με την διαχείριση υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος (2012/21/ΕΕ)
  17. Την Ανακοίνωση της Επιτροπής (11-1-2012) σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις κρατικές ενισχύσεις στην αντιστάθμιση για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας γενικού οικονομικού συμφέροντος (2012/C8/02),
  18. Την Ανακοίνωση της Επιτροπής (11-1-2012) Πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις κρατικές ενισχύσεις υπό μορφή αντιστάθμισης για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας (2011) (2012/C8/03),
  19. Τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 360/2012 της Επιτροπής, της 25ης Απριλίου 2012, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας οι οποίες χορηγούνται σε επιχειρήσεις που παρέχουν υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος (Κανονισμός «De Minimis»),
  20. Το με αρ.πρ. 74391/ΕΥΚΕ2634/13-07-2016 έγγραφο της Ειδικής Υπηρεσίας Κρατικών Ενισχύσεων με θέμα «Οδηγίες στους φορείς που εμπλέκονται στη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων»,
  21. Το με αρ.πρ. 92415/ΕΥΚΕ6282/28-08-2017 έγγραφο της Ειδικής Υπηρεσίας Κρατικών Ενισχύσεων με θέμα «Οδηγίες και Παρότρυνση Τήρησης Διαδικασιών προς Φορείς που εμπλέκονται στη χορήγηση Κρατικών Ενισχύσεων»,
  22. Το Ν. 4272/2014 «Προσαρμογή στο εθνικό δίκαιο της Εκτελεστικής Οδηγίας 2012/25/ΕΕ της Επιτροπής της 9ης Οκτωβρίου 2012 για τη θέσπιση διαδικασιών ενημέρωσης σχετικά με την ανταλλαγή, μεταξύ των κρατών-μελών, ανθρωπίνων οργάνων που προορίζονται για μεταμόσχευση – Ρυθμίσεις για την Ψυχική Υγεία και την Ιατρικώς

- Υποβοηθούμενη Αναπαραγωγή και λοιπές διατάξεις» (ΦΕΚ/Α/145/11.7.2014).
23. Το Ν.1729/1987 «Καταπολέμηση της διάδοσης των Ναρκωτικών, προστασία των νέων και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 144/Α/7-8-1987).
  24. Το Ν.2161/1993 «Τροποποίηση και συμπλήρωση των διατάξεων του Ν.1729/1987 "Καταπολέμηση της διάδοσης των ναρκωτικών , προστασία των νέων και άλλες διατάξεις"» (ΦΕΚ 119/Α/26-7-1993), όπως ισχύει.
  25. Το Ν.2716/1999 «Ανάπτυξη και εκσυγχρονισμός των υπηρεσιών ψυχικής υγείας και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ96/Α/17-5-1999).
  26. Το Ν.3204/2003 «Τροποποίηση και συμπλήρωση της Νομοθεσίας για το Εθνικό Σύστημα Υγείας και ρυθμίσεις άλλων θεμάτων του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας» (ΦΕΚ296/Α/23-2-2003).
  27. Το Ν.3459/2006 «Κώδικας Νόμων για τα Ναρκωτικά» (ΦΕΚ103/Α/25.5.2006), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
  28. Το Ν.4139/2013 "Νόμος περί Εξαρτησιογόνων Ουσιών" (ΦΕΚ74/Α/20-3-2013), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
  29. Το Ν.4368/2016 «Μέτρα για την επιτάχυνση του κυβερνητικού έργου και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ21/Α/21-2-2016).
  30. Το Π.Δ. 121/2017 «Οργανισμός του Υπουργείου Υγείας», όπως ισχύει.
  31. Την υπ. αριθμ. Δ.ΥΓ6/Γ.Π.ΟΙΚ.104741/2003 Κοινή Υπουργική Απόφαση «Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας του Οργανισμού κατά των Ναρκωτικών (ΟΚΑΝΑ)» (ΦΕΚ1603/Β/30.10.2003)
  32. Την υπ. αριθμ. Δ23/οικ.19061-1457/2016 Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ 1336/Β' /12.05.2016) «Καθορισμός πλαισίου ελάχιστων προδιαγραφών για Δομές Παροχής Υπηρεσιών σε Αστένους».
  33. Τον Κανονισμό Εργασίας του Κέντρου Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων (ΚΕΘΕΑ).
  34. Τον Κώδικα Δεοντολογίας του Κέντρου Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων (ΚΕΘΕΑ).
  35. Την Εθνική Στρατηγική Υγείας και Δράσεις του τομέα υγείας στο ΕΣΠΑ 2014-2020, όπως δημοσιεύτηκε στις 3-12-2016. (<http://www.moh.gov.gr/articles/health/>)
  36. Την με Α.Π. 1709/4-5-2018 επιστολή της ΕΥΔ ΕΠ Περιφέρειας Κρήτης για την εξειδίκευση δράσεων του τομέα υγείας
  37. Το με Α.Π. 718/17-5-2018 έγγραφο της Επιτελικής Δομής ΕΣΠΑ του Υπουργείου Υγείας με το οποίο διαβιβάζονται τα έγγραφα εξειδίκευσης των δράσεων υγείας
  38. Την υπ. αριθμ. 4029/8-10-2018 Έγκριση - μέσω Γραπτής Διαδικασίας της τροποποίησης του εγγράφου Εξειδίκευσης Εφαρμογής και των Κριτηρίων Επιλογής Πράξεων του ΕΠ Κρήτη 2014-2020.
  39. Τα με Α.Π. 48431/ΕΥΚΕ 689/7-5-2018 και 105529/ΕΥΚΕ 1607/8-10-2018 έγγραφα «Διατύπωση γνώμης ΕΥΚΕ σχετικά με τα σχέδια προσκλήσεων υποβολής προτάσεων στα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα 2014-2020, για δράσεις αρμοδιότητας πολιτικής του Υπουργείου Υγείας (εξαρτήσεις, ψυχική υγεία)
  40. Την με Α.Π. 4219/19-10-2018 Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων στο ΕΠ Κρήτη 2014-2020 και την με Α.Π. 2492/24-5-2019 1^η τροποποίηση της
  41. Την με αρ. πρωτ. 4469/24-9-2019 Εισήγηση της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης Ε.Π. Περιφέρειας Κρήτης.

Κ Α Λ Ε Ι

Τους φορείς που εμπίπτουν στις παρακάτω κατηγορίες δυνητικών Δικαιούχων (ή εναλλακτικά τους παρακάτω δυνητικούς δικαιούχους):

Νομικά Πρόσωπα με καταστατική αρμοδιότητα για την αντιμετώπιση των Εξαρτήσεων σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του Ν.4139/2013, όπως:

- Οργανισμός Κατά των Ναρκωτικών (ΟΚΑΝΑ)
- ΟΚΑΝΑ σε συνεργασία με Κέντρα Πρόληψης
- Κέντρο Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων (ΚΕΘΕΑ)

για την **υποβολή προτάσεων έργων (πράξεων)**, προκειμένου να ενταχθούν και χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο του παραπάνω Άξονα Προτεραιότητας 5 του Επιχειρησιακού Προγράμματος.

1. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

- 1.1** Οι δράσεις που θα χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης, θα ενταχθούν στον Άξονα Προτεραιότητας 5 «Πρωώθηση της Κοινωνικής Ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας στην Κρήτη», στον Θεματικό Άξονα 09 «Πρωώθηση της Κοινωνικής Ένταξης και Καταπολέμηση της Φτώχειας και Διακρίσεων – Διασφάλιση της Κοινωνικής Συνοχής» και στην Επενδυτική Προτεραιότητα 9ιν - «Βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών κοινής ωφέλειας», με την προοπτική να συμβάλλουν στον Ειδικό Στόχο 26 του Ε.Π. ΚΡΗΤΗ 2014-2020 «Βελτίωση της παροχής υπηρεσιών υγείας σε άτομα που πλήττονται από φτώχεια και λοιπές ευπαθείς κοινωνικά ομάδες».

1.2 Ο Εθνικός Σχεδιασμός για την αντιμετώπιση των εξαρτήσεων

Ο εθνικός και περιφερειακός σχεδιασμός έλαβε υπόψη:

- ο τα στοιχεία παρακολούθησης του πληθυσμού-στόχου από τις υφιστάμενες εποπτευόμενες περιφερειακές δομές, στοιχεία επιδημιολογικών ερευνών και άλλα δεδομένα όπως περιγράφονται στις ετήσιες εκθέσεις του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης και Πληροφόρησης για τα Ναρκωτικά (ΕΚΤΕΠΝ),
- ο το υφιστάμενο δίκτυο υπηρεσιών κατά των εξαρτήσεων ανά Περιφέρεια
- ο τις προτάσεις των εποπτευόμενων οργανισμών και την ικανότητα των εποπτευόμενων οργανισμών να αναπτύξουν τις σχεδιαζόμενες δομές ανά περιφέρεια/νομό/περιοχή
- ο το βαθμό αστικότητας και τις ιδιαίτερες γεωγραφικές ανάγκες της κάθε περιφέρειας που επηρεάζουν τόσο την κατάσταση/φύση του προβλήματος των εξαρτήσεων όσο και τη δυνατότητα πρόσβασης των ατόμων στις υπηρεσίες
- ο Τους διατιθέμενους πόρους στο ΕΠ της Περιφέρειας

Εν προκειμένω, οι συγκεκριμένες δράσεις που θα χρηματοδοτηθούν, εντάσσονται στο σχεδιασμό και τη στοχοθεσία του Υπουργείου Υγείας για τον Τομέα αντιμετώπισης των εξαρτήσεων και αφορούν: «στην κάλυψη της επικράτειας σε δράσεις για την αντιμετώπιση των εξαρτήσεων, την ενίσχυση της δυνατότητας πλήρους απεξάρτησης, τη προώθηση της κοινωνικής επανένταξης των ατόμων με εξαρτήσεις, την πρόληψη και τη φροντίδα πληθυσμών σε κίνδυνο».

Οι δράσεις θα διασφαλίζουν:

- ✓ την οφειλόμενη Διάρκεια των Πράξεων και τη διατήρηση λειτουργίας δομών όπου απαιτείται
- ✓ την παρακολούθηση του θεραπευτικού αποτελέσματος και την πρόληψη της υποτροπής από το δίκτυο υπηρεσιών υγείας
- ✓ την προώθηση της άρσης του κοινωνικού αποκλεισμού και την κοινωνική ενσωμάτωση των πρώην εξαρτημένων ή υπό απεξάρτηση ατόμων, προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι συνθήκες «περιστρεφόμενης πόρτας» στις υπηρεσίες.

Ειδικότερα:

Η εξάρτηση αποτελεί πολυπαραγοντικό φαινόμενο, το οποίο έχει οξυνθεί - ως προς κάποιες διαστάσεις του - τα τελευταία χρόνια. Κατά τη διάρκεια της δημοσιονομικής και κοινωνικής κρίσης, οι χρήστες ναρκωτικών ουσιών είναι πολλαπλά επιβαρυνμένοι κοινωνικά, σωματικά και ψυχικά, ενώ «νέου τύπου» εξαρτήσεις έχουν κάνει δυναμικά την εμφάνισή τους τόσο στον πληθυσμό των εφήβων/νέων όσο και στον πληθυσμό των ενηλίκων. Ενδεικτικά αναφέρονται η αύξηση της βαριάς χρήσης αλκοόλ ειδικά στην περιφέρεια και η αύξηση του τζόγου και των τυχερών παιχνιδιών στους νέους, σε βαθμό που κατατάσσει τη χώρα στην πρώτη θέση πανευρωπαϊκά.

Προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι ανάγκες που έχουν προκύψει στον τομέα των Εξαρτήσεων, το Υπουργείο Υγείας προχώρησε σε εκπόνηση στρατηγικού σχεδίου θέτοντας τις εξής **προτεραιότητες**: γεωγραφική κάλυψη όλης της επικράτειας, ενίσχυση της δυνατότητας πλήρους απεξάρτησης, κοινωνική επανένταξη των απεξαρτημένων και φροντίδα πληθυσμών σε κίνδυνο.

Οι υπηρεσίες που αναπτύσσονται, βάσει του στρατηγικού και επιχειρησιακού σχεδιασμού, καλύπτουν και τους **τρεις πυλώνες παρέμβασης**: την πρόληψη, τη θεραπεία και την κοινωνική επανένταξη.

Παράλληλα, δίνεται έμφαση στη μείωση της βλάβης και οι παρεμβάσεις εστιάζουν στην κάλυψη των ελλείψεων που παρατηρούνται στο υπάρχον σύστημα. Όλες οι νέες δομές θα λειτουργούν σε δίκτυο με τις ήδη υφιστάμενες κατά των εξαρτήσεων σε περιφερειακό επίπεδο, καθώς και με τις υπόλοιπες δομές υγείας/ κοινωνικής φροντίδας (Νοσοκομεία, Κέντρα Υγείας, ΤΟΜΥ, Μονάδες Ψυχικής Υγείας, Κοινωνικές Υπηρεσίες Δήμων, Κοινωνικά Ιατρεία κ.α).

Το **θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας** των νέων δομών/ υπηρεσιών καλύπτεται από το ήδη υφιστάμενο για τους οργανισμούς κατά των εξαρτήσεων, καθώς σύμφωνα με τον ν.4139/13 (Νόμος περί Εξαρτησιογόνων Ουσιών) οι φορείς με καταστατική αρμοδιότητα, που αποτελούν και τους δικαιούχους των έργων, δύνανται να αναπτύξουν νέες δομές στη βάση του σκοπού λειτουργίας τους χωρίς προηγούμενες ενέργειες έγκρισης.

Εκδίδονται σχετικά Υπουργικές **αποφάσεις έγκρισης σκοπιμότητας** από την αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Υγείας, με τις οποίες διασφαλίζεται η ανταπόκριση των νέων δομών/υπηρεσιών στον στρατηγικό σχεδιασμό του Υπουργείου αλλά και κυρίως η βιωσιμότητά τους μετά το πέρας του προγράμματος.

1.3 Θεσμικό πλαίσιο

1. Ν.1729/1987 «Καταπολέμηση της διάδοσης των Ναρκωτικών, προστασία των νέων και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 144/Α/7-8-1987).
2. Ν.2161/1993 «Τροποποίηση και συμπλήρωση των διατάξεων του Ν.1729/1987 "Καταπολέμηση της διάδοσης των ναρκωτικών , προστασία των νέων και άλλες διατάξεις"» (ΦΕΚ 119/Α/26-7-1993), όπως ισχύει.
3. Ν.2716/1999 «Ανάπτυξη και εκσυγχρονισμός των υπηρεσιών ψυχικής υγείας και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ96/Α/17-5-1999).
4. Ν.3204/2003 «Τροποποίηση και συμπλήρωση της Νομοθεσίας για το Εθνικό Σύστημα Υγείας και ρυθμίσεις άλλων

θεμάτων του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας» (ΦΕΚ296/Α/23-2-2003).

5. Ν.3459/2006 «Κώδικας Νόμων για τα Ναρκωτικά» (ΦΕΚ103/Α/25.5.2006), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
6. Ν.4139/2013 "Νόμος περί Εξαρτησιογόνων Ουσιών" (ΦΕΚ74/Α/20-3-2013), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
7. Ν.4368/2016 «Μέτρα για την επιτάχυνση του κυβερνητικού έργου και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ21/Α/21-2-2016).
8. Π.Δ. 121/2017 «Οργανισμός του Υπουργείου Υγείας», όπως ισχύει.
9. Η υπ. αριθμ. Δ.ΥΓ6/Γ.Π.ΟΙΚ.104741/2003 Κοινή Υπουργική Απόφαση «Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας του Οργανισμού κατά των Ναρκωτικών (ΟΚΑΝΑ)» (ΦΕΚ1603/Β/30.10.2003)
10. Η υπ. αριθμ. Δ23/οικ.19061-1457/2016 Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ 1336/Β' /12.05.2016) «Καθορισμός πλαισίου ελάχιστων προδιαγραφών για Δομές Παροχής Υπηρεσιών σε Αστéγους».
11. Ο Κανονισμός Εργασίας του Κέντρου Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων (ΚΕΘΕΑ).
12. Ο Κώδικας Δεοντολογίας του Κέντρου Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων (ΚΕΘΕΑ).
13. Η Εθνική Στρατηγική Υγείας και Δράσεις του τομέα υγείας στο ΕΣΠΑ 2014-2020, όπως δημοσιεύτηκε στις 3-12-2016. (<http://www.moh.gov.gr/articles/health/>)

1.4 Περιγραφή Δράσεων

Ενδεικτικά περιγράφονται οι εξής τύποι δράσεων :

Α. Δομές και Υπηρεσίες Θεραπείας

Περιλαμβάνουν μονάδες Σωματικής Αποτοξίνωσης από οπιούχα και αλκοόλ, απεξάρτησης από το αλκοόλ και τις «νόμιμες» εξαρτήσεις, για άτομα με ψυχιατρική συννοσηρότητα, κοινωνικής φροντίδας όπως γονεϊκής στήριξης και προστασίας εξαρτημένων, έγκαιρης παρέμβασης σε έφηβους-νέους με παραβατική συμπεριφορά καθώς και πολυδύναμα κέντρα αντιμετώπισης ολόκληρου του φάσματος των εξαρτητικών συμπεριφορών στην περιφέρεια με κινητές μονάδες με στόχο τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε περιοχές εκτός αστικού ιστού, και δύνανται να είναι:

1. Πολυδύναμα Κέντρα

Τα Πολυδύναμα Κέντρα (ΠΚ) έχουν ως στόχο να παρέχουν υπηρεσίες πρωτοβάθμιας υποστήριξης και βραχείας παρέμβασης σε όλες τις επιμέρους ομάδες εξαρτημένων ατόμων ανάλογα με τις ανάγκες τους (εξαρτημένοι από ναρκωτικά, περιστασιακοί χρήστες, χρήστες αλκοόλ, άτομα με διπλή διάγνωση κα) και να παραπέμπουν σε πιο εξειδικευμένες δομές εφόσον κρίνεται αναγκαίο (προγράμματα υποκατάστασης, θεραπευτικές κοινότητες, μονάδες ψυχικής υγείας, μονάδες αποτοξίνωσης κλπ).

Για την αποτελεσματικότερη υποστήριξη των εξυπηρετούμενων θα ακολουθείται ολιστική προσέγγιση και τις δομές θα μπορούν να προσεγγίζουν και τα άτομα του στενού τους περιβάλλοντος, αναγνωρίζοντας με αυτόν τον τρόπο τη σημασία του συστήματος της οικογένειας στην αντιμετώπιση των εξαρτήσεων, ιδιαίτερα σε περιοχές εκτός των μεγάλων αστικών κέντρων.

Ωφελούμενοι: Όλες οι επιμέρους ομάδες εξαρτημένων ατόμων ανάλογα με τις ανάγκες τους (εξαρτημένοι από ναρκωτικά, περιστασιακοί χρήστες, χρήστες αλκοόλ, άτομα με διπλή διάγνωση κα).

Ενδεικτική στελέχωση: Το προσωπικό που θα απασχολείται στις εν λόγω δράσεις αποτελείται από 4-8 μέλη προσωπικού από ειδικότητες που γενικά απασχολούνται στον κλάδο των εξαρτήσεων όπως ψυχίατροι, ψυχολόγοι, κοινωνικοί λειτουργοί κ.α

2. Κινητή Μονάδα

Οι Κινητές Μονάδες (ΚΜ) για παρέμβαση σε περιοχές εκτός αστικού ιστού θα απευθύνονται στον πληθυσμό των ατόμων που κάνουν χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών - ή αντιμετωπίζουν άλλου τύπου εξαρτητικές συμπεριφορές - και διαμένουν σε περιοχές εκτός αστικού ιστού ή σε περιοχές με έλλειψη υπηρεσιών κατά των εξαρτήσεων. Βασική στόχευση των υπηρεσιών θα αποτελούν η διευκόλυνση της πρόσβασης των ατόμων σε πρωτοβάθμιες υπηρεσίες αντιμετώπισης των εξαρτήσεων και η παραπομπή σε πιο εξειδικευμένες υπηρεσίες εφόσον κρίνεται αναγκαίο.

Οι ΚΜ θα συνεργάζονται και με υπηρεσίες που εμπλέκονται στην συνολικότερη αντιμετώπιση του προβλήματος της εξάρτησης όπως υπηρεσίες παροχής εκπαίδευσης, δικαστικές υπηρεσίες, σωφρονιστικά καταστήματα κ.α. Θα έχουν την έδρα τους σε περιοχές που παράλληλα αναπτύσσονται Πολυδύναμα Κέντρα (ΠΚ) - ή εδρεύουν σταθερές δομές των δικαιούχων - και θα λειτουργούν συμπληρωματικά ως προς τις υπηρεσίες αυτές.

Η αγορά ή μίσθωση αυτοκινήτου (κινητή μονάδα) - όπου δεν υπάρχει ήδη - θεωρείται απαραίτητη και ως εκ τούτου μπορεί να αποτελέσει συμπληρωματικό υποέργο στο κύριο υποέργο λειτουργίας ώστε να καταστεί δυνατή η παροχή των περιγραφόμενων υπηρεσιών

Δυνατότητα Χρήσης Ρήτρας Ευελιξίας: Σύμφωνα με το άρθρο 2, παρ.3, εδάφιο 1 της υπ' αριθμ.: 81986/ΕΥΘΥ712/31.07.2015 (ΦΕΚ 1822/Β'/24-08-2015), το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ μπορούν να χρηματοδοτούν, με συμπληρωματικό τρόπο και εντός ορίου έως 10% της ενωσιακής χρηματοδότησης. Οι δαπάνες μέρους μίας πράξης είναι επιλέξιμες για στήριξη από το άλλο Ταμείο, βάσει των κανόνων επιλεξιμότητας που ισχύουν για το εν λόγω Ταμείο, υπό την προϋπόθεση ότι αυτές οι δαπάνες είναι απαραίτητες για την ικανοποιητική υλοποίηση της πράξης και συνδέονται άμεσα με αυτήν.

Για την παρούσα Πρόσκληση, το ποσοστό αυτό καθορίζεται έως 10% επί της συνολικής δημόσιας δαπάνης της εν λόγω

Πρόσκλησης. Στην περίπτωση χρήσης της ανωτέρω δυνατότητας, οι σχετιζόμενες δράσεις θα πρέπει να αποτυπώνονται ως διακριτό/(ά) υποέργο/(α) στο ΤΔΠΠ και όταν συμβασιοποιηθεί θα συμπληρωθεί διακριτό ΤΔΥ.

Ωφελούμενοι: Άτομα που κάνουν χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών - ή αντιμετωπίζουν άλλου τύπου εξαρτητικές συμπεριφορές - και διαμένουν σε περιοχές εκτός αστικού ιστού ή σε περιοχές με έλλειψη υπηρεσιών κατά των εξαρτήσεων.

Ενδεικτική στελέχωση: Το προσωπικό που θα απασχολείται στις εν λόγω δράσεις αποτελείται από 4-8 μέλη προσωπικού από ειδικότητες που γενικά απασχολούνται στον κλάδο των εξαρτήσεων όπως ψυχίατροι, ψυχολόγοι, κοινωνικοί λειτουργοί κ.α.

3. Μονάδα για άτομα με ψυχιατρική συννοσηρότητα

Στόχος των μονάδων είναι η εξυπηρέτηση των ατόμων που αντιμετωπίζουν πρόβλημα διπλής διάγνωσης (εξάρτηση και κάποιας μορφής ψυχιατρική διαταραχή) που σε μεγάλο βαθμό σήμερα δεν καλύπτονται από τα θεραπευτικά προγράμματα και τις υπηρεσίες ψυχικής υγείας. Η ανάγκη για ανάπτυξη υπηρεσιών τέτοιου τύπου τεκμαίρεται αφενός από τη διαπιστωμένη – στη βάση επιδημιολογικών ερευνών – αύξηση των προβλημάτων ψυχικής υγείας ιδιαίτερα στον πληθυσμό των εξαρτημένων και αφετέρου από την υψηλή προσέλευση ατόμων με διπλή διάγνωση στις υπηρεσίες κατά των εξαρτήσεων.

Βασικές υπηρεσίες αυτών των μονάδων αποτελούν η ψυχιατρική εκτίμηση, η βραχεία παρέμβαση για σταθεροποίηση της κατάστασης, η εξατομικευμένη ψυχοκοινωνική και φαρμακευτική υποστήριξη, η προετοιμασία και παραπομπή των ατόμων σε κατάλληλο πρόγραμμα απεξάρτησης – εφόσον κρίνεται αναγκαίο – ή άλλου τύπου δομή ανάλογα με τις ιδιαίτερες ανάγκες.

Ωφελούμενοι: Άτομα που αντιμετωπίζουν πρόβλημα διπλής διάγνωσης (εξάρτηση και κάποιας μορφής ψυχιατρική διαταραχή)

Ενδεικτική στελέχωση: Το σύνολο του προσωπικού που θα απασχολείται στις εν λόγω δράσεις αποτελείται από 6-16 μέλη προσωπικού – ανάλογα με το τύπο: νοσοκομειακού ή εξωνοσοκομειακού τύπου δομή – από ειδικότητες που γενικά απασχολούνται στον κλάδο εξαρτήσεων/ψυχικής υγείας όπως ψυχίατροι, ψυχολόγοι, κοινωνικοί λειτουργοί, νοσηλευτές κ.α.

Β. Πρόγραμμα υπηρεσιών Πρόληψης

Οι δράσεις αυτές αφορούν στην ενίσχυση και τον εμπλουτισμό των παρεμβάσεων πρόληψης των εξαρτήσεων από τα ναρκωτικά, το αλκοόλ και άλλες εξαρτητικές συμπεριφορές σε εθνικό επίπεδο, με προγράμματα καθολικής και επικεντρωμένης πρόληψης που απευθύνονται σε γενικό πληθυσμό και ειδικές ομάδες (άνεργοι, μετανάστες, άποροι και κοινωνικά περιθωριοποιημένοι, μονογονεϊκές οικογένειες, άτομα με σοβαρά προβλήματα υγείας κ.α.) ώστε να ανταποκρίνονται στις σύγχρονες κοινωνικές ανάγκες.

Επιπλέον, οι υπηρεσίες πρόληψης μπορούν να παίξουν πρωτεύοντα ρόλο και στη διασύνδεση των δομών κατά των εξαρτήσεων με αυτές της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας (ΠΦΥ), ιδιαίτερα με την ευαισθητοποίηση του υγειονομικού προσωπικού ώστε να αναγνωρίζει, να παρέχει πρωτοβάθμιες υπηρεσίες και να διασυνδέει τον πληθυσμό στόχο με εξειδικευμένες δομές.

Οι παρεμβάσεις πρόληψης θα περιγραφούν αναλυτικά από τον δικαιούχο φορέα ανάλογα με τις ιδιαίτερες ανάγκες σε τοπικό επίπεδο και ενδεικτικά θα περιλαμβάνουν δράσεις όπως:

- Πρόληψης νέων μορφών εξάρτησης:

Τα ναρκωτικά δεν είναι πλέον οι μόνες ουσίες που προκαλούν εξάρτηση. Άλλες μορφές εξαρτήσεων και εξαρτητικών συμπεριφορών έχουν κάνει την εμφάνισή τους. Ανάμεσα σε αυτές είναι οι εξαρτήσεις από τον τζόγο, τα ψυχοδραστικά φάρμακα, το διαδικτυο κ.α., που δείχνουν να πλήττουν σε παγκόσμιο επίπεδο και με διάφορες μορφές. Επιπλέον ανησυχητικό εμφανίζεται το γεγονός ότι η εκδήλωση τέτοιων εξαρτήσεων παρατηρείται σε ολόένα και μικρότερες ηλικίες. Οι παρεμβάσεις που θα υλοποιηθούν έχουν θα βασίζονται τόσο στην αξιοποίηση ήδη υπάρχοντος υλικού (εγχειριδίων πρόληψης) όσο και στη δημιουργία νέου μεθοδολογικού πλαισίου και εργαλείων ανίχνευσης νέων εξαρτήσεων, εξαρτητικών συμπεριφορών, περιπτώσεων σχολικού εκφοβισμού (bullying). Θα περιλαμβάνουν ανάπτυξη νέου ενημερωτικού υλικού (έντυπου ή ηλεκτρονικού) με σκοπό την καλύτερη στόχευση των επιμέρους ηλικιακών κατηγοριών.

- Έγκαιρης Παρέμβασης στο Φοιτητικό Πληθυσμό, σε συνεργασία με τους Συμβουλευτικούς Σταθμούς των Πανεπιστημίων:

Συνεργασία με τους Συμβουλευτικούς Σταθμούς που λειτουργούν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση για την παρέμβαση στην κρίση και την ανάπτυξη συστήματος παραπομπών από τα εκπαιδευτικά ιδρύματα προς τα Κέντρα Πρόληψης,

- Οργάνωση δικτύου έγκαιρης παρέμβασης στη σχολική κοινότητα:

Έγκαιρη παρέμβαση στην κρίση και οργάνωση δικτύου παραπομπών στις σχολικές κοινότητες όλων των βαθμίδων

- Ενίσχυση της δικτύωσης των Κέντρων Πρόληψης με επίκεντρο τις δομές Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας (ΠΦΥ):

Με γνώμονα το ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων των Κέντρων Πρόληψης και το ρόλο τους στην προαγωγή της ψυχοκοινωνικής υγείας όλων των ηλικιών και όχι μόνο των εφήβων, είναι αναγκαία η ενίσχυση της δικτύωσης με τοπικούς φορείς, την πανεπιστημιακή κοινότητα καθώς και με τις δομές Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας. Για την διασύνδεση με την ΠΦΥ είναι σημαντική η ίδρυση και λειτουργία Δικτύου Διασύνδεσης Παραπομπής που θα υποστηρίζεται από ηλεκτρονικά μέσα, θα αποσαφηνίζει τις δομές αναφοράς και τις διόδους επικοινωνίας και θα διασφαλίζει την ανωνυμία και εμπιστευτικότητα των

δεδομένων.

1.5 Διάρκεια των Πράξεων

Η διάρκεια χρηματοδότησης των πράξεων θα είναι έως 24 μήνες

1.6 Ωφελούμενοι

Ωφελούμενοι των δράσεων είναι τα άτομα που κάνουν χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών ή παρουσιάζουν άλλου τύπου εξαρτητικές συμπεριφορές, άτομα του στενού τους περιβάλλοντος, ευπαθείς κοινωνικές ομάδες που ενδέχεται να αναπτύξουν αντικοινωνικού τύπου συμπεριφορές (χρήση ουσιών, παραβατικότητα) και το σύνολο του πληθυσμού για τις υπηρεσίες πρόληψης.

2. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

2.1 Οι προτάσεις που θα υποβληθούν θα πρέπει να εμπίπτουν στον(στοις) ακόλουθο (ους) θεματικό (ούς) στόχο (ους), επενδυτική (ές) προτεραιότητα (ες), ειδικό (οι) στόχο (οι), κατηγορία (ες) περιφέρειας (ών) ανά Άξονα Προτεραιότητας ή και ανά Επιχειρησιακό Πρόγραμμα.

Πίνακας 1

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ : Κρήτη		ΚΩΔ.	15
ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΚΧΩΡΗΣΗΣ: -			
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ: Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας στην Κρήτη		ΚΩΔ.	5
ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της καταπολέμησης της φτώχειας και κάθε διάκρισης		ΚΩΔ.	09
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ: Βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών κοινής ωφέλειας		ΚΩΔ.	9iv
ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ:	- Βελτίωση της παροχής υπηρεσιών υγείας σε άτομα που πλήττονται από φτώχεια και λοιπές ευπαθείς κοινωνικά ομάδες	ΚΩΔ.	26
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ:	- Μετάβαση	ΚΩΔ.	2

2.2 Οι προτάσεις που θα υποβληθούν θα πρέπει να συνεισφέρουν στην εκπλήρωση των σχετικών δεικτών παρακολούθησης, οι οποίοι είναι:

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Ε.Π.:15	Α.Π.: 5	ΤΑΜΕΙΟ: ΕΚΤ	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ: 9iv			
			Ειδικός Στόχος: Βελτίωση της παροχής υπηρεσιών υγείας σε άτομα που πλήττονται από φτώχεια και λοιπές ευπαθείς κοινωνικά ομάδες			
ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ:	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ		
				ΣΥΝΟΛΟ	ΑΝΔΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ
11205	Αριθμός ατόμων που ωφελούνται από υπηρεσίες υγείας για Εξαρτήσεις	Άτομα	Μετάβαση	200		
CO22	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	Αριθμός	Μετάβαση	7		

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελέσματος

Ε.Π.:15	Α.Π.5	ΤΑΜΕΙΟ: ΕΚΤ	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ: 9iv						
			Ειδικός Στόχος: Βελτίωση της παροχής υπηρεσιών υγείας σε άτομα που πλήττονται από φτώχεια και λοιπές ευπαθείς κοινωνικά ομάδες						
ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ	ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ			ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ		
				ΣΥΝΟΛΟ	ΑΝΔΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΝΔΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ
11208	Ποσοστό των ατόμων που ωφελούνται από υπηρεσίες υγείας για εξαρτήσεις προς το σύνολο των ατόμων που αιτήθηκαν υπηρεσίες για εξαρτήσεις	Ποσοστό (%)	Μετάβαση				14,22		

3. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

- 3.1 Η συγχρηματοδοτούμενη (όπου συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη είναι η επιλέξιμη δημόσια δαπάνη από το ΕΠ για τον υπολογισμό της κοινοτική συνδρομής) δημόσια δαπάνη που διατίθεται για την ένταξη πράξεων με την παρούσα πρόσκληση κατανέμεται κατά πεδίο παρέμβασης και δράση καθώς και κατηγορία περιφέρειας ως ακολούθως:

Πίνακας 5

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ: Κρήτη			ΚΩΔ: 15
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ: Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας στην Κρήτη			ΚΩΔ: 5
ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ/ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ: 09/9iv			
ΠΕΔΙΟ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ	ΤΥΠΟΣ ΔΡΑΣΕΩΝ/ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΥΓΧΡΗΜ/ΜΕΝΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ
(1)	(2)	(3)	(4)
Ενίσχυση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών κοινής ωφέλειας	9.iv.6: Ανάπτυξη δομών ψυχικής υγείας στην Περιφέρεια Κρήτης	Μετάβαση	2.150.000
ΣΥΝΟΛΟ			2.150.000

- 3.2 Η Δ.Α. δύναται να τροποποιήσει το συνολικό ύψος της συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης της παρούσας πρόσκλησης ή και να προβεί σε απιολογημένη ανάκληση ισχύος της πρόσκλησης, ενημερώνοντας σε κάθε περίπτωση τους Δικαιούχους μέσω της οικείας ιστοσελίδας: www.pepkritis.gr
- 3.3 Στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης θα ενταχθούν πράξεις έως το ύψος της συνολικής συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης.
- 3.4 Έργα που δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης θα εξεταστούν σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C262/01). Στις περιπτώσεις αυτές, προκειμένου το σύνολο της δημόσιας χρηματοδότησης της προτεινόμενης δράσης να μην εμπίπτει στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων, πρέπει να διασφαλιστεί ότι η χρηματοδότηση που παρέχεται για την υλοποίηση των έργων δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για διεπίδωξη ή για έμμεση επιδότηση άλλων οικονομικών δραστηριοτήτων του φορέα που υλοποιεί το έργο. Η αποφυγή της διεπίδωξης μπορεί να διασφαλιστεί με την τήρηση ξεχωριστών λογαριασμών, τον κατάλληλο επιμερισμό των δαπανών και με τη διασφάλιση ότι η δημόσια χρηματοδότηση δεν στηρίζει άλλες δραστηριότητες.
- 3.5 Έργα και δράσεις δημόσιας υγείας που αφορούν την ιατρική και υγειονομική περίθαλψη ευπαθών ομάδων του πληθυσμού, παράγουν αποτελέσματα προς το γενικό δημόσιο όφελος και δεν θα μπορούσαν να παρασχεθούν από την αγορά χωρίς την παρέμβαση του κράτους, είναι δυνατόν να συνιστούν Υπηρεσίες Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος (ΥΓΟΣ) που ενέχουν στοιχείο κρατικής ενίσχυσης και θα εξεταστούν σύμφωνα με τα κατά περίπτωση οριζόμενα στο θεσμικό πλαίσιο των ΥΓΟΣ (Απόφαση ΥΓΟΣ ή Ανακοίνωση ΥΓΟΣ ή Κανονισμός de minimis). Στις περιπτώσεις αυτές το ύψος της δημόσιας χρηματοδότησης του έργου προσδιορίζεται μέσω κατάλληλης χρηματοοικονομικής ανάλυσης

προσδιορισμού της αντιστάθμισης, σύμφωνα με το εφαρμοζόμενο δίκαιο των ΥΓΟΣ

4. ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ

- 4.1 Ως ημερομηνία λήξης της προθεσμίας επιλεξιμότητας των δαπανών των προτεινόμενων πράξεων ορίζεται η **31/12/2023**. Η ολοκλήρωση των προτεινόμενων πράξεων θα πρέπει να συντελεστεί έως την ως άνω ημερομηνία.
- 4.2 Πράξεις που έχουν περατωθεί φυσικά ή εκτελεστεί πλήρως δεν είναι επιλέξιμες, ανεξάρτητα εάν έχουν εκτελεστεί ή όχι οι σχετικές πληρωμές.
- 4.3 Οι κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων προσδιορίζονται στην με αρ. πρωτ. 110427/ΕΥΘΥ 1020/20.10.2016 (ΦΕΚ Β' 3521) Υπουργική Απόφαση «Εθνικοί Κανόνες Επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ2014-2020 – Έλεγχος νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΕΣΠΑ 2014-2020 – Διαδικασία ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης πράξεων» (ΕΚΕΔ).
- 4.3(α) Δυνατότητα χρήσης συμπληρωματικής (διασταυρούμενης) χρηματοδότησης ΕΤΠΑ/ΕΚΤ (άρθρο 98 ΚΑΝ ΕΕ1303/2014 και άρθρο 2 παρ. 3 της ΥΑ 110427/ΕΥΘΥ1020/20.10.2016 (ΕΚΕΔ)). *Ειδικότερα, ορίζεται από τη ΔΑ ή τον ΕΦ το όριο σε ποσοστό (%) για τις δαπάνες της Πράξης, οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο συνδρομής του άλλου ταμείου (ΕΚΤ/ΕΤΠΑ), εντός του ορίου του 10% ανά ΑΠ και υπό την προϋπόθεση ότι οι δαπάνες αυτές είναι απαραίτητες για την ικανοποιητική υλοποίηση της πράξης και συνδέονται άμεσα με αυτήν.*
- 4.3 (β) Ενδεικτικές Κατηγορίες Δαπανών βάσει παραστατικών

Κατηγορία δαπάνης	Περιγραφή
A.1	Άμεσες δαπάνες

- 4.4 Ειδικότεροι Κανόνες Επιλεξιμότητας
- Κατά την υποβολή αιτήματος για χρηματοδότηση προτεινόμενου έργου ο δικαιούχος προσκομίζει **Απόφαση (Υπ. Υγείας) έγκρισης σκοπιμότητας** για επιχορήγηση ΝΠΔΔ - ΝΠΙΔ του Ν.2716/1999
  - Ο Δικαιούχος, στο ΤΔΠ καθώς και στο Έντυπο Υποβολής Πρότασης το οποίο επισυνάπτεται στην παρούσα πρόσκληση ως αναπόσπαστο στοιχείο αυτής, θα πρέπει να αιτιολογήσει και να τεκμηριώσει την αναγκαιότητα χρηματοδότησης της προτεινόμενης δράσης, παρέχοντας στοιχεία για τον τρόπο δραστηριοποίησης και τεκμηριώνοντας τη σύνθεση των ωφελουμένων /ομάδας στόχου στη περιοχή παρέμβασης καθώς και του προτεινόμενου προϋπολογισμού.
  - Ο Δικαιούχος θα πρέπει επίσης να μεριμνήσει **για την τήρηση των όρων προσβασιμότητας**, έτσι ώστε να διασφαλιστεί η προσβασιμότητα των ΑΜΕΑ (τόσο σε όρους φυσικής πρόσβασης όσο και σε όρους πληροφόρησης), σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό εθνικό και κοινοτικό πλαίσιο. Στην περίπτωση που κατά τον χρόνο υποβολής της πρότασης χρηματοδότησης δεν πληρούνται οι όροι για την πρόσβαση των ΑΜΕΑ, θα πρέπει να περιγράφονται οι εργασίες που πρόκειται να υλοποιηθούν μέχρι την Δήλωση Έναρξης του έργου, στην «Έκθεση Τεκμηρίωσης εξασφάλισης της προσβασιμότητας ατόμων με αναπηρία» που συνυποβάλλεται
  - Η επιλεξιμότητα των δράσεων ξεκινά με την Δήλωση Έναρξης του έργου με την οποία βεβαιώνεται ότι έχει προσληφθεί το ελάχιστο προσωπικό και πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις όπως καταγράφονται στην σχετική Απόφαση Ένταξης του έργου (προσβασιμότητα ΑΜΕΑ, Δημοσιότητα - Ενημέρωση για την λειτουργία κλπ).
  - Ο Δικαιούχος θα πρέπει να μεριμνήσει για την κατάλληλη ενημέρωση και πληροφόρηση της τοπικής κοινότητας της Περιφέρειας και να διασφαλίσει την τήρηση των όρων ενημέρωσης και πληροφόρησης που θέτει ο Κανονισμός ΕΕ 1303/2013 (Γενικός Κανονισμός), ο Κανονισμός 1304/2013 (Κανονισμός ΕΚΤ) καθώς και ο Οδηγός Δημοσιότητας ΕΣΠΑ για την περίοδο 2014-2020 της Εθνικής Αρχής Συντονισμού
  - Θα πρέπει να διασφαλίζεται ο τρόπος Διατήρησης των αποτελεσμάτων της προτεινόμενης πράξης, μετά την ολοκλήρωσή της. Ειδικότερα, όπου απαιτείται, γίνεται αναφορά των σχετικών φορέων/ δομών/ μηχανισμών λειτουργίας ή των ενεργειών που θα πρέπει να αναληφθούν με το χρονοδιάγραμμά τους, προκειμένου να εξασφαλισθεί η λειτουργία και η συντήρηση της πράξης και να αξιοποιηθούν τα αποτελέσματά της.
  - Στην περίπτωση χρηματοδότησης δράσεων, οι οποίες αποτελούν αντικείμενο της παρούσας Πρόσκλησης και δεν προβλέπεται να λειτουργήσουν /αξιοποιηθούν μετά την ολοκλήρωσή τους, θα πρέπει να αποτυπωθούν συνημμένα στο ΤΔΠΠ οι διαδικασίες ή η/οι λειτουργία/ες του φορέα λειτουργίας που αναμένεται να βελτιωθούν ώστε να αξιοποιηθεί το αποτέλεσμα των χρηματοδοτούμενων δράσεων
  - Προβλέπεται ετησίως η μέτρηση των δεικτών του Επιχειρησιακού Προγράμματος. Ο προσδιορισμός των απαιτήσεων για την έγκαιρη συλλογή και παρακολούθηση δεδομένων δεικτών και εφαρμογής του Ενιαίου Συστήματος Παρακολούθησης Δεικτών, ανάλογα με το επίπεδο εμπλοκής των δικαιούχων στην παρακολούθηση των δεικτών των πράξεών τους, προκειμένου να διασφαλίζεται η ακρίβεια και η επάρκεια των δεδομένων, καθώς και η έγκαιρη ενημέρωση του ΟΠΣ – ΕΣΠΑ με τα εν λόγω στοιχεία, περιγράφονται περαιτέρω στο συνημμένο της

παρούσης Οδηγό Ενιαίου Συστήματος Παρακολούθησης Δεικτών για τα Ε.Π. του ΕΣΠΑ 2014-2020, ο οποίος θα επικαιροποιείται.

- Η τήρηση των ηλεκτρονικών και φυσικών αρχείων ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων θα πρέπει να πληροί τις προϋποθέσεις που θέτει η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα. Για την απόκτηση της σχετικής άδειας (όπου δεν έχει αποκτηθεί), μεριμνούν οι υπόχρεοι φορείς. Επισημαίνεται ότι για τους δείκτες της παρούσας πρόσκλησης δεν απαιτείται η συλλογή microdata.

Ενδεικτικές Επιλέξιμες άμεσες δαπάνες θεωρούνται οι ακόλουθες :

- Άμεσες δαπάνες προσωπικού
- Δαπάνες δημοσιότητας
- Δαπάνες μίσθωσης
- Λοιπές αμοιβές τρίτων

Σε περίπτωση που κάποιος δυνητικός Δικαιούχος αιτηθεί στην πρόταση που θα υποβάλλει κάποιες Κατηγορίες Δαπανών εκτός όσων παρατίθενται, θα πρέπει να αιτιολογεί επαρκώς το αίτημά του και θα εξετάζεται κατά περίπτωση η επιλεξιμότητά τους.

Ειδικότερα, ο Δυνητικός Δικαιούχος θα πρέπει στην πρότασή του, να τεκμηριώνει και να δεσμεύεται ως προς τον χαρακτηρισμό της/των εν λόγω δαπάνης/δαπανών ως Άμεσης για τις ανάγκες της πράξης (ειδικά για την περίπτωση ενοικίου, διευκρινίζεται ότι μπορεί να είναι επιλέξιμη ως άμεση δαπάνη μόνο αν τεκμαίρεται η αναγκαιότητα ενοικίασης χώρου αποκλειστικά για τις ανάγκες της πράξης).

Σε κάθε περίπτωση, ο Δυνητικός Δικαιούχος πρέπει να δεσμεύεται και για την αποφυγή συμπερίληψης των άμεσων δαπανών προς χρηματοδότηση (προσωπικού και τυχόν άλλων) και στην κατηγορία Β. Έμμεσες Δαπάνες.

Η αποζημίωση όλων των επιλέξιμων άμεσων δαπανών θα γίνεται βάσει παραστατικών, όπως προβλέπεται από την 110427/ΕΥΘΥ 1020/20.10.2016 (ΦΕΚ 3521/Β/01.11.2016) Υπουργική Απόφαση, όπως ισχύει.

Ο ΦΠΑ θεωρείται επιλέξιμη δαπάνη μόνο στην περίπτωση που βαρύνει πραγματικά και οριστικά τον δικαιούχο.

Επισημαίνεται ότι οι δαπάνες που αφορούν στη Δημοσιότητα και σε υποστηρικτικές δράσεις των πράξεων, δεν δύναται να υπερβαίνουν το 2% του συνολικού προϋπολογισμού της. Στην περίπτωση όπου ο δυνητικός δικαιούχος συμπεριλαμβάνει δράσεις των προαναφερόμενων κατηγοριών, οι οποίες αντιστοιχούν σε ποσοστό μεγαλύτερο του 2% του συνολικού προϋπολογισμού του προτεινόμενου έργου, τότε θα πρέπει να συνυποβάλλει ειδική τεκμηρίωση για την αναγκαιότητα της υπέρβασης, την οποία θα αξιολογεί η ΕΥΔ.

4.5 Δαπάνες βάσει απλοποιημένου κόστους

Κωδικός δαπάνης	Ποσοστό δαπάνης	Σχόλια
B.4.1 – ΕΜΜΕΣΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ βάσει ποσοστού (%) επί των επιλέξιμων άμεσων δαπανών προσωπικού	15,00%	

Στην παρούσα πρόσκληση χρησιμοποιείται η ακόλουθη επιλογή απλοποιημένου κόστους: Κατ' αποκοπή χρηματοδότηση (Flat Rate Financing), σύμφωνα με το Άρθρο 68.1.β του Καν. (ΕΕ) 1303/2013.

Ειδικότερα η χρηματοδότηση της πράξης (κυρίως υποέργου, στην περίπτωση που υπάρχει και υποέργο υποστηρικτικό) πραγματοποιείται σύμφωνα με τις διατάξεις του Άρθρου 68.1.β του Καν. (ΕΕ) 1303/2013 και της με αριθ. Πρωτ. 55944/ΕΥΘΥ421/24.05.2018 [ΦΕΚ 2080/Β/07.06.2018] Υπουργικής Απόφασης.

A. ΑΜΕΣΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

Ενδεικτικές Επιλέξιμες άμεσες δαπάνες θεωρούνται οι ακόλουθες :

- Άμεσες δαπάνες προσωπικού
- Δαπάνες δημοσιότητας
- Δαπάνες μίσθωσης
- Λοιπές αμοιβές τρίτων

Σε περίπτωση που κάποιος δυνητικός Δικαιούχος αιτηθεί στην πρόταση που θα υποβάλλει κάποιες Κατηγορίες Δαπανών εκτός όσων παρατίθενται, θα πρέπει να αιτιολογεί επαρκώς το αίτημά του και θα εξετάζεται κατά περίπτωση η επιλεξιμότητά τους.

Ειδικότερα, ο Δυνητικός Δικαιούχος θα πρέπει στην πρότασή του, να τεκμηριώνει και να δεσμεύεται ως προς τον χαρακτηρισμό της/των εν λόγω δαπάνης/δαπανών ως Άμεσης για τις ανάγκες της πράξης (ειδικά για την περίπτωση ενοικίου, διευκρινίζεται ότι μπορεί να είναι επιλέξιμη ως άμεση δαπάνη μόνο αν τεκμαίρεται η αναγκαιότητα ενοικίασης χώρου αποκλειστικά για τις ανάγκες της πράξης).

Σε κάθε περίπτωση, ο Δυνητικός Δικαιούχος πρέπει να δεσμεύεται και για την αποφυγή συμπερίληψης των άμεσων δαπανών προς χρηματοδότηση (προσωπικού και τυχόν άλλων) και στην κατηγορία Β. Έμμεσες Δαπάνες.

Η αποζημίωση όλων των επιλέξιμων άμεσων δαπανών θα γίνεται βάσει παραστατικών, όπως προβλέπεται από την 110427/ΕΥΘΥ 1020/20.10.2016 (ΦΕΚ 3521/Β/01.11.2016) Υπουργική Απόφαση, όπως ισχύει.

Β. ΕΜΜΕΣΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

Οι έμμεσες δαπάνες της πράξης (υποέργου) αποζημιώνονται με ποσοστό 15% επί των επιλέξιμων άμεσων δαπανών προσωπικού.

Δεν απαιτείται η προσκόμιση παραστατικών δαπανών (συμβάσεις, τιμολόγια, δικαιολογητικά πληρωμής) για την επαλήθευση της πραγματοποίησης των έμμεσων δαπανών της πράξης, η επιλεξιμότητα των οποίων εξαρτάται μόνο από την επιλεξιμότητα των άμεσων δαπανών προσωπικού.

- 4.6 Σε περίπτωση που μια πράξη εξετάζεται στο πλαίσιο της Ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/Ψ262/01), προκειμένου να επιβεβαιωθεί η συμβατότητα του έργου με το δίκαιο του ανταγωνισμού, πρέπει κατά την υποβολή των προτάσεων οι δυνητικοί δικαιούχοι να υποβάλλουν την εθνική νομοθεσία και το κανονιστικό πλαίσιο που καταδεικνύει ότι η πράξη αφορά σε δραστηριότητα η οποία εμπίπτει στις ουσιώδεις λειτουργίες του κράτους ή συνδέεται με τις λειτουργίες αυτές λόγω της φύσεων, του αντικειμένου και των κανόνων στους οποίους υπόκειται. Ειδικότερα, είναι αναγκαίο να τεκμηριωθεί ο χαρακτήρας της δημόσιας υποχρέωσης της παρεχόμενης υπηρεσίας και να υποβληθούν στοιχεία που καταδεικνύουν ότι οι χρηματοδοτούμενες μέσω του έργου δομές και δράσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του εθνικού συστήματος υγείας, βασίζονται σχεδόν εξολοκλήρου στην αρχή της αλληλεγγύης, χρηματοδοτούνται άμεσα από τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης ή/και άλλους κρατικούς πόρους και παρέχουν δωρεάν τις υπηρεσίες τους με βάση την καθολική κάλυψη του πληθυσμού.
- 4.7 Σε περίπτωση που το σύνολο ή μέρος της πράξης αποτελεί ΥΓΟΣ για τη διενέργεια της χρηματοοικονομικής ανάλυσης πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι οδηγίες για τον προσδιορισμό της αντιστάθμισης για την εκτέλεση ΥΓΟΣ που αναφέρονται στην Απόφαση 2012/21/ΕΕ ή την ανακοίνωση 2012/С8/03, κατά περίπτωση.

5. ΟΔΗΓΙΕΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ

- 5.1 Οι υποψήφιοι δικαιούχοι υποβάλλουν **αποκλειστικά ηλεκτρονικά** τις προτάσεις μέσω του ΟΠΣ – ΕΣΠΑ 2014-2020 (εφεξής ΟΠΣ ΕΣΠΑ). Για τον σκοπό αυτό, απαιτείται να διαθέτουν ατομικό λογαριασμό χρήστη (αναγνωριστικό και συνθηματικό) για την πρόσβαση στο ΟΠΣ ΕΣΠΑ :

5.1.1 αφ ενός τα στελέχη του Δικαιούχου για συμπλήρωση δελτίων και

5.1.2 αφετέρου ο νόμιμος εκπρόσωπος του Δικαιούχου για υποβολή αιτήσεων χρηματοδότησης

Οδηγίες για έκδοση κωδικού χρήστη στο ΟΠΣ - ΕΣΠΑ βρίσκονται στην ηλεκτρονική δ/νση <http://logon.ops.gr/>.

Εάν ο Δικαιούχος δεν διαθέτει ήδη «κωδικό Φορέα» στο ΟΠΣ από την περίοδο 2007-2013, θα πρέπει να υποβάλει αίτηση για κωδικό φορέα σύμφωνα με τις οδηγίες στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://logon.ops.gr/>, πριν την υποβολή της πρότασης.

- 5.2 Οι προτάσεις υποβάλλονται αποκλειστικά μέσω ΟΠΣ – ΕΣΠΑ στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://logon.ops.gr/>

από την **1/11/2018 08:00** (ημερομηνία έναρξης υποβολής προτάσεων) έως την **28/2/2020 15:00** (ημερομηνία λήξης υποβολής προτάσεων).

Επισημαίνεται ότι η πρόταση υποβάλλεται στο ΟΠΣ ΕΣΠΑ από τον νόμιμο εκπρόσωπο του Δικαιούχου ή του κύριου Δικαιούχου [στην περίπτωση υλοποίησης της πρότασης έργου (πράξης) από πολλαπλούς Δικαιούχους] (ατομικός λογαριασμός χρήστη του νόμιμου εκπροσώπου). Ο Δικαιούχος μετά την επιτυχή υποβολή της πρότασης ενημερώνεται σχετικά μέσω του ΟΠΣ ΕΣΠΑ.

Σε περιπτώσεις εγγράφων, για τα οποία δεν είναι τεχνικά εφικτή η ηλεκτρονική επισύναψη/υποβολή (π.χ. χάρτες, σχέδια, κλπ), ο δικαιούχος υποχρεούται να τα αποστείλει στην

«ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ Ε.Π. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ»

στη διεύθυνση Δ. Μποφώρ 7, Ηράκλειο 71202

εντός 10 εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής της πρότασης από τον Δικαιούχο.

Δεν θα γίνονται δεκτές προτάσεις εκτός των ανωτέρω προθεσμιών.

Πριν τη λήξη της προθεσμίας υποβολής προτάσεων, επιτρέπεται η επανυποβολή νέας πρότασης κατόπιν ακύρωσης της αρχικής πρότασης. Η πρόταση αξιολογείται βάσει της τελευταίας επιτυχούς/έγκυρης υποβολής.

Η περίοδος υποβολής των προτάσεων δύναται να λήξει σε χρόνο ενωρίτερο της ανωτέρω προσδιοριζόμενης ημερομηνίας, σε περίπτωση εξάντλησης της προς διάθεση συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης της παρούσας πρόσκλησης.

Η ενημέρωση των δυνητικών δικαιούχων γίνεται μέσω της οικείας ιστοσελίδας/ηλεκτρονικής διεύθυνσης www.pepkritis.gr.

5.3 Το Τεχνικό Δελτίο Πράξης (ΤΔΠ), αποτελεί την πρόταση του Δικαιούχου και συμπληρώνεται αποκλειστικά στην ηλεκτρονική μορφή που διατίθεται στο ΟΠΣ ΕΣΠΑ. Στην παρούσα πρόσκληση επισυνάπτονται Οδηγίες για τη συμπλήρωση των πεδίων του Τεχνικού Δελτίου Πράξης.

Η υποβολή της πρότασης συνιστά και αίτηση χρηματοδότησης του δυνητικού δικαιούχου.

Αναπόσπαστο στοιχείο της πρότασης αποτελούν τα παρακάτω δικαιολογητικά/έγγραφα, τα οποία συνοδεύουν το Τεχνικό Δελτίο Πράξης :

- 02. Τεχνικό Δελτίο Πράξης
- 03. Στοιχεία που τεκμηριώνουν την αρμοδιότητα του δικαιούχου
- 05. Απόφαση Αρμόδιου Συλλογικού Οργάνου για την υποβολή της πρότασης
- 06. Προγραμματική Σύμβαση (εφόσον απαιτείται)
- 08. Κανονιστικό πλαίσιο ορισμού του φορέα λειτουργίας και συντήρησης της πράξης
- 24. Αποτελέσματα Έρευνας Αγοράς και σχετική τεκμηρίωση για υποέργο προμηθειών (εφόσον απαιτείται)
- 30. Σχέδιο Απόφασης Εκτέλεσης με ίδια μέσα
- 33. Έκθεση Τεκμηρίωσης εξασφάλισης της προσβασιμότητας ατόμων με αναπηρία
- 44. Σχέδιο Δράσης – Έντυπο Υποβολής Πρότασης (σύμφωνα με το συνημμένο πρότυπο)
- 60. Διοικητική Ικανότητα / Επάρκεια οργανωτικής δομής
- 61. Διοικητική Ικανότητα / Διαδικασίες διαχείρισης και υλοποίησης έργων
- 62. Επιχειρησιακή ικανότητα / Επάρκεια ομάδας έργου
- 63. Επιχειρησιακή ικανότητα / Εμπειρία στην υλοποίηση συναφών έργων
- Λοιπά έγγραφα (Έγκριση Σκοπιμότητας)

Τα συνοδευτικά δικαιολογητικά/ έγγραφα, υποβάλλονται σε μορφή αρχείου τύπου pdf, ως συνημμένα στο ΤΔΠ. Η ανάλυση για τον υπολογισμό των καθαρών εσόδων υποβάλλεται σε μορφή αρχείου Excel

5.4 Για δράσεις που εξετάζονται στο πλαίσιο των Υπηρεσιών Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος (ΥΓΟΣ) πρέπει να προσκομιστεί στο φάκελο που θα υποβληθεί προς αξιολόγηση έκθεση τεκμηρίωσης που περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία:

- Τον πάροχο της ΥΓΟΣ και το κανονιστικό πλαίσιο από το οποίο προκύπτει ότι έχει αρμοδιότητα για τη χορηγούμενη ΥΓΟΣ.
- Την τεκμηρίωση της συγκεκριμένης ΥΓΟΣ. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι για να τεκμηριωθεί μια δράση ως ΥΓΟΣ πρέπει να αποδεικνύεται ότι: α) απευθύνεται σε πολίτες και αποβλέπει στο συμφέρον του κοινωνικού συνόλου, β) εξυπηρετεί τους ειδικούς στόχους που συνδέονται με τη Δημόσια Υγεία, γ) παρέχεται σε συνθήκες έλλειψης ή μη ικανοποιητικής ανάπτυξης της σχετικής αγοράς.
- Αναλυτική περιγραφή της παρεχόμενης υπηρεσίας και όλων των επιμέρους σταδίων παροχής της, καθώς και περιγραφή των τελικών «παραδοτέων» της παρεχόμενης υπηρεσίας.
- Τη χρονική διάρκεια ανάθεσης της ΥΓΟΣ, λαμβάνοντας υπόψη και το αντίστοιχο κανονιστικό πλαίσιο καθορισμού της (Απόφαση ΥΓΟΣ ή Ανακοίνωση ΥΓΟΣ ή Κανονισμός de minimis ΥΓΟΣ).
- Τη γεωγραφική περιοχή που συνδέεται με την ΥΓΟΣ.
- Χρηματοοικονομική ανάλυση για τον προσδιορισμό της αντιστάθμισης που χορηγείται για την παρεχόμενη ΥΓΟΣ που περιλαμβάνει τις ακριβείς παραμέτρους που ελήφθησαν υπόψη για τον προσδιορισμό της χορηγούμενης

αντιστάθμισης καθώς και περιγραφή του μηχανισμού ελέγχου της υπεραντιστάθμισης. Η αντιστάθμιση πρέπει να περιορίζεται στο μέτρο του αναγκαίου για την κάλυψη του συνόλου ή μέρους των δαπανών που πραγματοποιούνται για την εκπλήρωση υποχρέωσης παροχής της καθορισμένης ΥΓΟΣ, λαμβανομένων υπόψη των σχετικών εσόδων και ενός εύλογου κέρδους. Εφόσον η χρηματοοικονομική ανάλυση που συνοδεύει το έργο προβλέπει ποσοστό κέρδους, αυτό θα θεωρείται εύλογο εφόσον δεν υπερβαίνει το σχετικό διαπραγματευτικό επιτόκιο συν 100 μονάδες βάσης. Το σχετικό διαπραγματευτικό επιτόκιο είναι εκείνο του οποίου η λήξη και η διάρκεια αντιστοιχούν στη λήξη και τη διάρκεια της πράξης ανάθεσης. Η αντιστάθμιση για την παρεχόμενη ΥΓΟΣ θα αφορά αποκλειστικά στο καθαρό κόστος της παροχής της υπηρεσίας όπως αυτό προέκυψε από την σχετική χρηματοοικονομική ανάλυση και με βάση τα οριζόμενα στο κατά περίπτωση εφαρμοζόμενο θεσμικό πλαίσιο των ΥΓΟΣ.

6. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

Μετά την υποβολή της πρότασης από τον υποψήφιο Δικαιούχο ή από τον κύριο Δικαιούχο (στην περίπτωση που η υλοποίηση της υποβαλλόμενης πρότασης προβλέπεται ότι θα πραγματοποιηθεί από πολλαπλούς δικαιούχους), η διαδικασία για την ένταξη των πράξεων στο Ε.Π. ακολουθεί τα παρακάτω βήματα. Ειδικότερες λεπτομέρειες ως προς την μεθοδολογία και τα κριτήρια αξιολόγησης παρατίθενται στο σχετικό συνημμένο ή/και στο περιεχόμενο της Πρόσκλησης.

Άμεση Αξιολόγηση

6.1 Αξιολόγηση των προτάσεων από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του ΕΠ (ή εναλλακτικά τον Ενδιάμεσο Φορέα) σε δύο στάδια:

Α Στάδιο : Πληρότητα και επιλεξιμότητα πρότασης

Β' Στάδιο : Αξιολόγηση των προτάσεων ανά ομάδα κριτηρίων

Η αξιολόγηση γίνεται με βάση την εγκεκριμένη μεθοδολογία και τα εγκεκριμένα κριτήρια από την Επιτροπή Παρακολούθησης, που επισυνάπτονται στην παρούσα πρόσκληση. Η πρόταση αξιολογείται αυτοτελώς με σειρά προτεραιότητας, η οποία καθορίζεται **από την ημερομηνία και ώρα** της ηλεκτρονικής υποβολής της στο ΟΠΣ ΕΣΠΑ. Η προθεσμία για τον έλεγχο της πληρότητας και την ολοκλήρωση της αξιολόγησης της πρότασης του Δικαιούχου, από την αρμόδια ΔΑ ή ΕΦ, ορίζεται μέχρι εξήντα (60) μέρες από την ημερομηνία υποβολής της πρότασης από το Δικαιούχο. (παρ. 2, άρθρο 20, ν. 4314/2014)

6.2 Υποβολή και εξέταση ενστάσεων

Οι δυνητικοί Δικαιούχοι δύνανται να υποβάλουν ένσταση στην αρμόδια ΔΑ ή ΕΦ σχετικά με τα αποτελέσματα της αξιολόγησης σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 43 της ΥΑμε αριθ. 110427/ΕΥΘΥ 1020/20.10.2016 (ΦΕΚ Β' 3521). Οι ενστάσεις υποβάλλονται άπαξ ανά στάδιο αξιολόγησης, εντός αποκλειστικής προθεσμίας επτά (7) εργάσιμων ημερών από την επομένη ημέρα της κοινοποίησης των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης, ήτοι:

α) της Απόφασης Απόρριψης Πρότασης που εκδίδεται κατά το Στάδιο Α' της αξιολόγησης

β) της Απόφασης Απόρριψης Πρότασης που εκδίδεται κατά το Στάδιο Β' της αξιολόγησης.

Η ένσταση θα πρέπει να είναι αιτιολογημένη και ενυπόγραφη από τον Δικαιούχο ή τον κύριο Δικαιούχο (στην περίπτωση πολλαπλών Δικαιούχων) και όπου απαιτείται υπογεγραμμένη και από τον φορέα πρότασης, δηλαδή τον κύριο της πράξης, εφόσον είναι διαφορετικός φορέας από τον Δικαιούχο.

Η ΔΑ ή ο ΕΦ πρωτοκολλεί και εξετάζει όλες τις υποβαλλόμενες ενστάσεις. Τα αποτελέσματα της εξέτασης των ενστάσεων εγκρίνονται από τον Προϊστάμενο της ΔΑ ή του ΕΦ και κοινοποιούνται στους δυνητικούς δικαιούχους που υπέβαλαν την ένσταση εντός δεκαπέντε (15) εργάσιμων ημερών και αναρτώνται στο Πρόγραμμα Διαύγεια.

Οι ενστάσεις δύνανται να εξετάζονται από τριμελή επιτροπή αξιολόγησης ενστάσεων, η οποία συγκροτείται με απόφαση του Προϊσταμένου της ΔΑ ή του ΕΦ, εντός τριών (3) εργάσιμων ημερών από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής της ένστασης.

Στη διαδικασία εξέτασης των ενστάσεων δεν μπορούν να συμμετέχουν στελέχη της ΔΑ ή του ΕΦ που συμμετείχαν στη διαδικασία αξιολόγησης της συγκεκριμένης πρότασης την οποία αφορά η ένσταση. Επιπλέον, θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι τα στελέχη που εξετάζουν την ένσταση διαθέτουν την απαιτούμενη ανεξαρτησία, μέσω της υποβολής δήλωσης μη σύγκρουσης συμφερόντων.

Αν η υποβληθείσα ένσταση, η οποία αφορά τα αποτελέσματα του Σταδίου Α' γίνει δεκτή, η ΔΑ ή ο ΕΦ προβαίνει στην αξιολόγηση του Σταδίου Β'.

Αν η υποβληθείσα ένσταση, η οποία αφορά το στάδιο Β' της αξιολόγησης γίνει αποδεκτή, η πρόταση επιλέγεται για χρηματοδότηση με βάση τη σειρά ηλεκτρονικής υποβολής των προτάσεων και μέχρι εξαντλήσεως της συνολικής

συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης της Πρόσκλησης. Σε αυτή την περίπτωση η ΔΑ ή ο ΕΦ εισηγείται την έκδοση Απόφασης Ένταξης της πράξης.

- 6.3 **Έκδοση απόφασης ένταξης της πράξης** από τον/την τον/την Περιφερειάρχη ΚΡΗΤΗΣ, σε συνέχεια προηγούμενης θετικής εισήγησης του προϊστάμενου της Διαχειριστικής Αρχής του ΕΠ ή από το αρμόδιο όργανο του ΕΦ σύμφωνα με την απόφαση ορισμού του ΕΦ.
- 6.4 **Δημοσιοποίηση στην οικεία ιστοσελίδα του Ε.Π.:** του τίτλου των πράξεων που εντάσσονται στο Ε.Π., των δικαιούχων αυτών, καθώς και του ποσού της συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης.

7. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ – ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

- 7.1 Για αναλυτικότερες πληροφορίες σχετικά με την υποβολή των προτάσεων, την συμπλήρωση των ΤΔΠ και άλλες διευκρινίσεις αρμόδιος/οι είναι ο κ./οι κ.κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΠΑΛΑΝΤΙΝΑΚΗΣ, 2813404501, e-mail: ioanmpal@mou.gr
- 7.2 Περαιτέρω πληροφορίες για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Κρήτη», το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου του Ε.Π., το θεσμικό πλαίσιο υλοποίησης των πράξεων που εντάσσονται στο εν λόγω Ε.Π., τους κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών των πράξεων, καθώς και οποιαδήποτε πληροφορία για την υποβολή των προτάσεων (όπως οδηγίες για τη συμπλήρωση ΤΔΠ/Υ, δεικτών παρακολούθησης φυσικού αντικείμενου, εξειδίκευση κριτηρίων αξιολόγησης προτάσεων και άλλα έγγραφα αναγκαία για την εξέταση της πρότασης) βρίσκονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.pepkritis.gr. Ο ανωτέρω δικτυακός τόπος αποτελεί βασικό εργαλείο επικοινωνίας της ΔΑ με το σύνολο των ενδιαφερομένων για το Ε.Π. και ανακοινώνεται σε αυτόν κάθε σχετική πληροφορία.

Ο ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

ΑΡΝΑΟΥΤΑΚΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

Πίνακας Αποδεκτών:

- ΝΠΔΔ & ΝΠΙΔ με αρμοδιότητα βάσει του Ν. 2716/99 (ΦΕΚ 96Α)

Συνημμένα:

- Παράρτημα Ι: Υποχρεώσεις Δικαιούχων

Τα παρακάτω συνημμένα βρίσκονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση: www.pepkritis.gr

- ο Υπόδειγμα Τεχνικού Δελτίου Πράξης και οδηγίες συμπλήρωσης
- ο Οδηγός Αξιολόγησης Αιτήσεων Χρηματοδότησης
- ο Υπόδειγμα Απόφασης Ένταξης Πράξης
- ο Κριτήρια Επιλογής πράξεων – Μεθοδολογία αξιολόγησης
- ο Οδηγός για την εκτίμηση της διαχειριστικής ικανότητας δυνητικών δικαιούχων ΕΣΠΑ 2014-2020
- ο Τη με αρ. πρωτ. 137675/ΕΥΘΥ1016/18-12-2018 Υπουργική Απόφαση με θέμα «Αντικατάσταση της υπ' αριθ. 110427/ΕΥΘΥ/1020/20.10.2016 (ΦΕΚ Β' 3521) υπουργικής απόφασης με τίτλο «Τροποποίηση και αντικατάσταση της υπ' αριθ. 81986/ΕΥΘΥ712/31.07.2015 (ΦΕΚ Β' 1822) υπουργικής απόφασης "Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014 – 2020 - Έλεγχος νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΕΣΠΑ 2014-2020 από Αρχές Διαχείρισης και Ενδιάμεσους Φορείς – Διαδικασία ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης πράξεων"»» (ΦΕΚ 5968/Β/31-12-2018)».
- ο Πρότυπο Έντυπο Υποβολής Πρότασης
- ο Κατάσταση Τήρησης Φακέλου Πράξης
- ο Δελτία Ταυτότητας Δεικτών 11205, 11208, CO22

Κοινοποίηση:

1. Ειδική Υπηρεσία Θεσμικής Υποστήριξης (ΕΥΘΥ), Νίκης 10, 105 63 Αθήνα
2. Ειδική Υπηρεσία Αρχή Πιστοποίησης και Εξακρίβωσης Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων, Ν. Νικοδήμου 11 & Βουλής, 105 58 Αθήνα
3. Ειδική Υπηρεσία ΟΠΣ, Αγ. Φιλοθέης 2, 105 56 Αθήνα
4. Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, Νίκης 5-7, 105 57 Αθήνα
5. Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού και Παρακολούθησης Δράσεων Ε.Κ.Τ., Κοραή 4, 105 64, Αθήνα
6. Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων – ΕΣΠΑ, Γενική Δ/ση Δημοσίων Επενδύσεων – Τμήμα Κατάρτισης ΠΔΕ, Υπόψη κ. Γρουζή, Νίκης 5, Πλ. Συντάγματος, 10180, Αθήνα

Εσωτερική διανομή:

1. Φάκελος Προσκλήσεων ΕΣΠΑ 2014-2020
2. Προϊστάμενοι Μονάδων Α, Β.1, Β.2, Γ (ηλεκτρονικά)
3. Χρονολογικό Αρχείο

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

Ο δικαιούχος της πράξης «. . . . .» αναλαμβάνει να τηρήσει τις παρακάτω υποχρεώσεις:

1. ΤΗΡΗΣΗ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ

- (i) Να τηρεί την Κοινοτική και Εθνική Νομοθεσία κατά την εκτέλεση της πράξης και ιδίως όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις, την αειφόρο ανάπτυξη, τις κρατικές ενισχύσεις, την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών, τη μη διάκριση και την προσβασιμότητα Ατόμων με Αναπηρίες.

2. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΑΞΗΣ

- (i) Να τηρεί τα χρονοδιαγράμματα υλοποίησης της πράξης και των επί μέρους υποέργων και ιδίως τα χρονοδιαγράμματα ανάθεσης και ολοκλήρωσης των υποέργων προπαρασκευαστικών ενεργειών και ανάθεσης και εκτέλεσης των κύριων υποέργων της πράξης, όπως αυτά αποτυπώνονται στην απόφαση ένταξης της πράξης.

Τυχόν υπερβάσεις του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης των υποέργων προπαρασκευαστικών ενεργειών, όπως αυτό προσδιορίζεται στην απόφαση ένταξης της πράξης, επιφέρει την αυτοδίκαιη ανάκληση της απόφασης ένταξης της πράξης (δηλαδή η πράξη απεντάσσεται από το ΕΠ).

Στις περιπτώσεις πράξεων με υποέργα προπαρασκευαστικών υποέργων η εγγραφή του προϋπολογισμού τους γίνεται σε δύο φάσεις. Στην πρώτη φάση εγγράφεται στο ΠΔΕ ο προϋπολογισμός των προπαρασκευαστικών ενεργειών. Εφόσον, τα υποέργα των προπαρασκευαστικών ενεργειών ολοκληρώνονται εντός του χρονοδιαγράμματος, ο προϋπολογισμός της πράξης που αντιστοιχεί στα κύρια υποέργα εγγράφεται στο ΠΔΕ, μετά από σχετικό αίτημα της Δ.Α. προς τη ΔΔΕ.

Η ανάληψη της κύριας νομικής δέσμευσης δεν μπορεί να υπερβεί την ημερομηνία ανάληψης της πρώτης νομικής δέσμευσης του κύριου υποέργου που ορίζεται στο σημείο 10 της Απόφασης Ένταξης. Σε περίπτωση υπέρβασης αυτού του χρονικού ορίου η Απόφαση Ένταξης θα ανακληθεί μετά από προειδοποιητική επιστολή της ΔΑ και την άπρακτη παρέλευση τριών μηνών. Η παραπάνω προθεσμία ισχύει με την επιφύλαξη δικαστικών ή διοικητικών αποφάσεων που αναστέλλουν την υλοποίηση της πράξης ή λόγω ανωτέρας βίας.

Υπερβάσεις του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης των κύριων υποέργων δύνανται να επιφέρουν την επιτήρηση του δικαιούχου από τη ΔΑ και την επιβολή στο δικαιούχο λήψης διορθωτικών μέτρων εντός συγκεκριμένων προθεσμιών, αλλά και την ανάκληση της απόφασης ένταξης της πράξης.

- (ii) Να διασφαλίζει το λειτουργικό αποτέλεσμα της πράξης, λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα για το σκοπό αυτό, με βάση το κανονιστικό πλαίσιο του φορέα λειτουργίας και συντήρησης της πράξης και των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων του, στην περίπτωση που ο φορέας λειτουργίας και συντήρησης της πράξης δεν ταυτίζεται με το δικαιούχο αυτής.
- (iii) Να λαμβάνει έγκριση από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π για τις διαδικασίες της διακήρυξης, ανάθεσης και τροποποίησης δημοσίων συμβάσεων. Στις περιπτώσεις πράξεων που εκτελούνται με ίδια μέσα ο δικαιούχος υποχρεούται να υποβάλλει αίτημα εξέτασης για τροποποίηση της απόφασης υλοποίησης με ίδια μέσα.
- (iv) Να ενημερώνει έγκαιρα την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π σχετικά με την εξέλιξη της πράξης, ιδιαίτερα σε ότι αφορά τις προπαρασκευαστικές ενέργειες για την υλοποίησή της και να αποστέλλει όλα τα σχετικά έγγραφα που αφορούν στη φυσική και οικονομική υλοποίηση της πράξης έως και την ολοκλήρωσή της, σύμφωνα με τις διαδικασίες του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου.
- (v) Να πραγματοποιεί όλες τις απαραίτητες ενέργειες, για την ενημέρωση του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος ΟΠΣ – ΕΣΠΑ με τα δεδομένα και έγγραφα της πράξης που υλοποιεί και ειδικότερα τα δεδομένα και έγγραφα προγραμματισμού και υλοποίησης που απαιτούνται για τη χρηματοοικονομική διαχείριση, την παρακολούθηση του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου και των δεικτών, τις επαληθεύσεις, τους ελέγχους, την αξιολόγηση πράξεων και γενικότερα τη διαδρομή ελέγχου της πράξης.
- (vi) Να διασφαλίζει την ακρίβεια, την ποιότητα και πληρότητα των στοιχείων που υποβάλλουν στο ΟΠΣ - ΕΣΠΑ, σύμφωνα με το χρονικό πλαίσιο που προβλέπεται στις σχετικές διατάξεις και να πραγματοποιεί διασύνδεση των Πληροφοριακών Συστημάτων του με το ΟΠΣ – ΕΣΠΑ για την αυτόματη υποβολή στοιχείων, εφόσον απαιτείται.
- (vii) Να εφαρμόζει το Ενιαίο Σύστημα Παρακολούθησης Δεικτών ΕΣΠΑ, ανάλογα με το επίπεδο εμπλοκής του στην παρακολούθηση των δεικτών της συγχρηματοδοτούμενης πράξης.
- (viii) Για πράξεις που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ/ΠΑΝ για τις οποίες απαιτείται η συλλογή δεδομένων συμμετεχόντων (microdata), ο δικαιούχος υποχρεούται, επιπλέον, να εφαρμόσει τις διαδικασίες για τη συλλογή, επεξεργασία, αποθήκευση και μεταβίβαση των δεδομένων, όπως περιγράφονται στους ειδικούς όρους: ΕΙΔΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΕΚΤ/ΠΑΝ.

Οι δικαιούχοι έχουν την ευθύνη τήρησης των ειδικών υποχρεώσεων και στις περιπτώσεις που η συλλογή των δεδομένων συμμετεχόντων διενεργείται από τους φορείς υλοποίησης ή παρόχους των πράξεων (π.χ. Κέντρα

Επαγγελματικής Κατάρτισης, Δομές φροντίδας παιδιών κα)

3. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΠΡΑΞΗΣ

- (i) Να λειτουργεί μηχανισμό πιστοποίησης εκτέλεσης της πράξης, ο οποίος θα εξασφαλίζει τον αποτελεσματικό έλεγχο της ποιότητας και ποσότητας των υλικών των υπηρεσιών και του τελικού παραδοτέου αποτελέσματος, καθώς και να εφαρμόζει εσωτερικές διαδικασίες ελέγχου των πληρωμών, ο οποίος θα εξασφαλίζει τη νομιμότητα και κανονικότητά τους.
- (ii) Να τηρεί ξεχωριστή λογιστική μερίδα για την πράξη στην οποία θα καταχωρούνται όλες οι δαπάνες που αντιστοιχούν πλήρως προς τις δαπάνες που δηλώνονται στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π, μέσω των Δελτίων Δήλωσης Δαπανών.
- (iii) Να υποβάλλει (εφόσον απαιτείται από τη φύση του έργου στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π και στην Αρχή Πιστοποίησης, μετά την ολοκλήρωση της πράξης
  - α) στοιχεία για τους δημιουργούμενους τόκους από τη χρηματοοικονομική διαχείριση των διατιθέμενων πόρων.
  - β) επικαιροποιημένη χρηματοοικονομική ανάλυση για τον υπολογισμό των καθαρών εσόδων για τις πράξεις που παράγουν καθαρά έσοδα, εφόσον απαιτείται,
  - γ) στην περίπτωση πράξης που δεν είναι αντικειμενικά δυνατό να καθοριστούν εκ των προτέρων τα έσοδα, ο δικαιούχος υποχρεούται να υποβάλλει, ετησίως, στοιχεία για τα καθαρά έσοδα της πράξης, για περίοδο τριών ετών από την ολοκλήρωση της πράξης ή έως την προθεσμία για την υποβολή των εγγράφων για το κλείσιμο του ΕΠ, αναλόγως με το ποια ημερομηνία είναι προγενέστερη,
  - δ) στην περίπτωση πράξης που παράγει καθαρά έσοδα μόνο κατά την υλοποίησή της και τα οποία δεν είχαν ληφθεί υπόψη κατά την ένταξη της πράξης (άρθρο 65 παρ. 8 του Καν. 1303/13), ο δικαιούχος υποχρεούται να τα δηλώσει, το αργότερο, στο τελευταίο Δελτίο Δήλωσης Δαπανών που υποβάλλει.

4. ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ – ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΕΙΣ – ΕΛΕΓΧΟΙ

- (i) Να θέτει στη διάθεση, εφόσον ζητηθούν, καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης της πράξης και για όσο χρόνο ο δικαιούχος υποχρεούται για την τήρησή τους, όλα τα έγγραφα, δικαιολογητικά και στοιχεία της πράξης, στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π., Αρχή Πιστοποίησης, Αρχή Ελέγχου, Επιτροπή Παρακολούθησης και σε όλα τα ελεγκτικά όργανα της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- (ii) Να αποδέχεται επιτόπιους ελέγχους από όλα τα αρμόδια εθνικά και ευρωπαϊκά ελεγκτικά όργανα, τόσο στην έδρα του, όσο και στους χώρους υλοποίησης της πράξης, και να διευκολύνει τον έλεγχο προσκομίζοντας οποιοδήποτε στοιχείο που αφορά την εκτέλεση της πράξης, εφόσον ζητηθεί.

5. ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ

- (i) Να αποδέχεται τη συμπερίληψή τους στο κατάλογο των πράξεων του Ε.Π. που δημοσιοποιεί η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π στη διαδικτυακή πύλη www.espa.gr, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 115 και στο Παράρτημα XII του Καν. 1303/2013, και στο οποίο αναφέρονται: η ονομασία του δικαιούχου και της πράξης, σύνοψη της πράξης, ημερομηνία έναρξης της πράξης, ημερομηνία λήξης της πράξης, συνολική επιλέξιμη δαπάνη, ποσοστό συγχρηματοδότησης, ταχυδρομικός κώδικας, ή άλλη κατάλληλη ένδειξη της τοποθεσίας, χώρα, ονομασία της κατηγορίας παρέμβασης της πράξης.
- (ii) Να λαμβάνει όλα τα μέτρα πληροφόρησης που προβλέπονται στο Παράρτημα XII του Κανονισμού 1303/2013 και ειδικότερα:
  - α) Να αναρτά προσωρινή πινακίδα, σημαντικού μεγέθους, στο εργοτάξιο των έργων υποδομής ή κατασκευών σε ορατό σημείο από το κοινό, με συνολική δημόσια δαπάνη άνω των 500.000 ευρώ, κατά τη φάση υλοποίησής τους.
  - β) Να τοποθετεί μόνιμη αναμνηστική πλάκα ή πινακίδα σημαντικού μεγέθους, σε σημείο εύκολα ορατό από το κοινό, εντός τριών μηνών από την ολοκλήρωση του έργου υποδομής ή κατασκευών ή αγοράς φυσικού (ενσώματου) αντικειμένου, με συνολική δημόσια δαπάνη άνω των 500.000 ευρώ.
Οι αναμνηστικές πλάκες ή πινακίδες, οι οποίες σχεδιάζονται σύμφωνα με τα τεχνικά χαρακτηριστικά που καθορίζονται στον Κανονισμό 821/2014, αναγράφουν την ονομασία και τον κύριο στόχο του, το έμβλημα της ένωσης μαζί με την αναφορά στην Ένωση, και το Ταμείο ή τα Ταμεία που στηρίζουν το έργο.
  - γ) Να προβάλλει σε όλες τις δράσεις πληροφόρησης και επικοινωνίας που υλοποιεί, το έμβλημα της Ένωσης, με αναφορά στην Ένωση και στο Ταμείο ή στα Ταμεία που στηρίζουν την πράξη (όταν η πράξη συγχρηματοδοτείται από περισσότερα του ενός Ταμεία, γίνεται αναφορά στα ΕΔΕΤ).

- δ) Να αναρτά στον διαδικτυακό τόπο του, αν υπάρχει, στοιχεία της πράξης, όπως σύντομη περιγραφή, ανάλογη με το επίπεδο της στήριξης, στόχους και αποτελέσματα, επισημαίνοντας τη χρηματοδοτική στήριξη από την Ένωση.
- ε) Να τοποθετεί αφίσα με πληροφόρηση σχετικά με την πράξη, σε πράξεις που δεν εμπίπτουν στην υποχρέωση πινακίδων ή πλακών.
- στ) Να ενημερώνει τους συμμετέχοντες σε πράξεις που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ, και κατά περίπτωση από το ΕΤΠΑ ή το Ταμείο Συνοχής, σχετικά με τη συγχρηματοδότησή της από το ΕΚΤ, ή το ΕΤΠΑ ή το Τ.Σ. και την υλοποίησή της στο πλαίσιο επιχειρησιακού προγράμματος. Η εν λόγω ενημέρωση πραγματοποιείται σε κάθε έγγραφο ή άλλο πιστοποιητικό που χρησιμοποιούνται κατά την υλοποίηση της πράξης ή παράγονται στο πλαίσιο αυτό.
- ζ) Να εξασφαλίζει ότι οι συμμετέχοντες σε πράξεις που υλοποιούνται στο πλαίσιο της Πρωτοβουλίας για την Απασχόληση των Νέων (ΠΑΝ) είναι ειδικά ενημερωμένοι για την υποστήριξη της ΠΑΝ που παρέχεται από τους πόρους του ΕΚΤ και τα ειδικά κονδύλια για την ΠΑΝ. Κάθε έγγραφο που αφορά στην υλοποίηση μιας πράξης και το οποίο απευθύνεται στο κοινό ή στους συμμετέχοντες, συμπεριλαμβανομένων των πιστοποιητικών συμμετοχής ή άλλων πιστοποιητικών, περιλαμβάνει δήλωση ότι η πράξη υποστηρίχθηκε στο πλαίσιο της ΠΑΝ.

6. ΤΗΡΗΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΩΝ ΑΠΟ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥΣ

- (i) Να τηρεί και να ενημερώνει φάκελο πράξης με όλα τα στοιχεία που αφορούν στην εκτέλεση της πράξης έως την ολοκλήρωση, την αποπληρωμή και τη λειτουργία της. Στο φάκελο της πράξης να τηρούνται όλα τα δικαιολογητικά έγγραφα σχετικά με τις δαπάνες και τους λογιστικούς ελέγχους για διάστημα δύο (2) ετών, από την 31 Δεκεμβρίου που ακολουθεί την υποβολή των λογαριασμών στους οποίους περιλαμβάνεται η τελική δαπάνη της ολοκληρωμένης πράξης. Η ΔΑ ενημερώνει τον δικαιούχο για την ημερομηνία έναρξης της περιόδου διαθεσιμότητας των εγγράφων κατά την ολοκλήρωση της πράξης. Τα ανωτέρω στοιχεία και δικαιολογητικά έγγραφα διατηρούνται είτε υπό τη μορφή πρωτοτύπων, ή επικαιροποιημένων αντιγράφων των πρωτοτύπων ή σε κοινώς αποδεκτούς φορείς δεδομένων, περιλαμβανομένων των ηλεκτρονικών εκδόσεων των πρωτοτύπων εγγράφων ή εγγράφων που υπάρχουν μόνο σε ηλεκτρονική μορφή.
- (ii) Να κοινοποιεί στην αρμόδια Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π το έντυπο Ε.Ι.1_6 «Κατάσταση τήρησης φακέλου Πράξης», στο οποίο, μεταξύ άλλων, καταγράφονται τα στοιχεία ταυτότητας και η διεύθυνση των φορέων στους οποίους τηρούνται στοιχεία και έγγραφα, καθώς και η μορφή υπό την οποία θα τηρούνται, το αργότερο με την υποβολή του πρώτου Δελτίου Δήλωσης Δαπάνης.
- (iii) Να τηρεί ειδικότερους όρους ή περιορισμούς που τίθενται από το ειδικό θεσμικό πλαίσιο εφαρμογής της πράξης ή που τίθενται από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π.
- (iv) Να τηρεί τις ακόλουθες μακροχρόνιες δεσμεύσεις, προκειμένου οι πράξεις να διατηρήσουν το δικαίωμα της συνεισφοράς των Ταμείων:
- α) Για πράξεις επένδυσης σε υποδομή ή παραγωγική επένδυση, εντός πέντε (5) ετών από την τελική πληρωμή ή εντός της προθεσμίας που ορίζεται στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων να μην επέλθει:
- παύση ή μετεγκατάσταση μιας παραγωγικής δραστηριότητας εκτός της περιοχής προγράμματος
  - αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος ενός στοιχείου υποδομής η οποία παρέχει σε μια εταιρεία ή δημόσιο οργανισμό αδικαιολόγητο πλεονέκτημα
  - ουσιαστική μεταβολή που επηρεάζει τη φύση, τους στόχους ή την εφαρμογή των όρων που θα μπορούσαν να υπονομεύσουν τους αρχικούς στόχους.
- β) Άλλες μακροχρόνιες δεσμεύσεις που ορίζονται από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π ή καθορίζονται από το θεσμικό πλαίσιο που διέπει την πράξη.

Η τήρηση των μακροχρονίων υποχρεώσεων επιβεβαιώνονται, μετά την ολοκλήρωση της πράξης, με διοικητικές ή και επιτόπιες επαληθεύσεις από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π. (Στην περίπτωση που η υποχρέωση τήρησης των μακροχρονίων δεσμεύσεων μεταβιβάζεται σε άλλο φορέα, αυτός προσδιορίζεται και η υποχρέωση αφορά αυτόν τον φορέα)

7. Ειδικοί όροι:

ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

Τα παρακάτω στοιχεία θα συμπληρώνονται από τις ΔΑ ή τους ΕΦ μέσα στο ΟΠΣ ΕΣΠΑ κατά τη σύνταξη της πρόσκλησης, προκειμένου να είναι δυνατή η συμπλήρωση των σχετικών πεδίων στο Τεχνικό Δελτίο Πράξης από τα δεδομένα της πρόσκλησης.

Η ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΑΦΟΡΑ:	
1. ΜΕΓΑΛΑ ΕΡΓΑ (ναι/οχι):	ΟΧΙ
2. ΤΜΗΜΑΤΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΕΡΓΑ - PHASING (ναι/όχι)	ΟΧΙ
3. ΠΡΑΞΕΙΣ ΠΟΥ ΕΝΤΑΣΣΟΝΤΑΙ ΣΕ ΚΟΙΝΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ (ναι/όχι):	ΟΧΙ
4. ΠΡΑΞΕΙΣ ΠΟΥ ΥΛΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗ ΜΟΡΦΗ ΣΔΙΤ (ναι/όχι):	ΟΧΙ
5. ΠΡΑΞΕΙΣ ΠΟΥ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΥΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΠΑΝ (ναι/οχι):	ΟΧΙ
6. ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΜΜΕ (ναι/οχι):	ΟΧΙ
7. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΜΕΣΑ (ναι/όχι)	ΟΧΙ
8. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ Η ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ Η ΚΑΙ ΤΑ ΔΥΟ (ναι/όχι)	ΟΧΙ
9. ΣΥΛΛΟΓΗ, ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ, ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ, ΔΙΑΒΙΒΑΣΗ ΜΙΚΡΟΔΕΔΟΜΕΝΩΝ (ναι/οχι):	ΟΧΙ
6. ΚΟΙΝΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ ΕΚΤ ΓΙΑ ΦΟΡΕΙΣ:	
1. Πράξεις που υλοποιούνται πλήρως ή μερικώς είτε από Κοινωνικό Εταίρο είτε από Μη Κυβερνητική Οργάνωση; (ναι/όχι)	ΟΧΙ
2. Πράξεις που αφορούν (υποστηρίζουν) δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο; (ναι/όχι)	ΝΑΙ
3. Πράξεις που έχουν στόχο/συμβάλλουν (dedicated) στη βιώσιμη συμμετοχή και την πρόοδο των γυναικών στην απασχόληση; (ναι/όχι)	ΟΧΙ

ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

	I.ΚΩΔΙΚΟΣ	II.ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ
Μορφή Χρηματοδότησης	FIN 01 (ID:801)	Μη επιστρεπτέα επιχορήγηση
Εδαφικός Τύπος	TER 02 (ID:902)	Μικρές αστικές περιοχές (μεσαία πυκνότητα κατοίκησης: πληθυσμός άνω των 5 000)
Εδαφικός Τύπος	TER 01 (ID:901)	Μεγάλες αστικές περιοχές (πυκνοκατοικημένες: πληθυσμός άνω των 50 000)
Μηχανισμός Εφαρμογής Χωρικής Παρέμβασης	TDM 07 (ID:1007)	Δεν εφαρμόζεται

Δευτ. Τομ. Παρέμβασης ΕΚΤ	ESF 08 (ID:1108)	Δεν εφαρμόζεται
Οικονομική Δραστηριότητα	ECO 20 (ID:20)	Δραστηριότητες Ανθρώπινης Υγείας
Γεωγραφική θέση (Περιφέρεια ή Νομός/ΟΤΑ)–(NUTS/LAU)	EL43 (ID:65)	Κρήτης

